

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора ЛНУП
від 24.03.2022 р. № 54
із змінами, внесеними
наказом в.о. ректора ЛНУП
від 29.02.2024 р. № 53.

СХВАЛЕНО
Вченою радою ЛНУП
протокол № 7 від 15.03.2022 р.,
із змінами, внесеними
Вченою радою ЛНУП
протокол № 6 від 22.02.2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про отримання висновку про наукову новизну,
теоретичне та практичне значення результатів дисертації
здобувача ступеня доктора філософії у Львівському
національному університеті природокористування

1. Загальні питання

1.1. Положення про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувача ступеня доктора філософії у Львівському національному університеті природокористування (надалі – Положення) укладене з метою упорядкування процедури отримання здобувачем ступеня доктора філософії (далі – Здобувач) висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів його дисертації, необхідного для проведення захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді у Львівському національному університеті природокористування (надалі – Університет).

1.2. Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-VII (із змінами), Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), на підставі Статуту та інших нормативних документів Університету.

1.3. Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації є необхідною умовою для звернення Здобувача до вченої ради Університету з заявою про утворення в Університеті разової спеціалізованої вченої ради для розгляду та проведення захисту його дисертації.

1.4. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації проводиться публічна презентація Здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні структурного підрозділу Університету, що реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку Здобувача у формі кафедрального (міжкафедрального) наукового семінару. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2. Вимоги до здобувача ступеня доктора філософії

2.1. Здобувач ступеня доктора філософії – особа, яка виконує (виконала) в Університеті освітньо-наукову програму на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії. Здобувачами також є особи, які виконували освітньо-наукову програму в інших закладах, але здійснили переведення до Університету в порядку, встановленому законодавством, для завершення процесу здобуття ступеня доктора філософії.

2.2. Здобувач повинен набути теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, визначені стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за відповідною спеціальністю, провести власне наукове дослідження, оформлене у вигляді дисертації, опублікувати основні результати цього дослідження в наукових публікаціях.

2.3. Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою Здобувач звертається структурного підрозділу, що реалізовує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку Здобувача, з письмовою заявою щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2.4. Перед написанням заяви щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Здобувач повинен:

- одержати довідку про завершення відповідної освітньо-наукової програми;

- отримати висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою його роботи в процесі підготовки дисертації, виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану (2 примірники);

- оформити самостійно (особисто) виконану дисертацію у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених Здобувачем досліджень, які виконують конкретне завдання, що має істотне значення для певної галузі знань. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН України.

- опублікувати основні наукові результати дисертації в наукових публікаціях, кількість та характер яких відповідають вимогам пунктів 8 та 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами);

- надати відповідальній особі структурного підрозділу, що реалізовує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку Здобувача, текст дисертації для перевірки на наявність у ній фактів академічного плагіату в спосіб, визначений нормативними документами Університету.

Виявлення порушення академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, є підставою для відмови щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

3. Організація семінару для публічної презентації Здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення

3.1. Публічна презентація Здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення відбуваються у формі кафедрального (на кафедрі, де виконана дисертація) або міжкафедрального (на факультеті, де здійснена підготовка Здобувача) наукового семінару.

3.2. Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою Здобувач подає на ім'я завідувача кафедри (якщо планується проведення кафедрального наукового семінару) чи декана факультету (якщо планується проведення

міжкафедрального семінару) письмову заяву з проханням на отримання дозволу на проведення публічної презентації наукових результатів дисертації, її обговорення і на отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, копії наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників). Також до заяви додаються матеріали щодо перевірки дисертації Здобувача на наявність у ній фактів академічного плагіату. Така перевірка попередньо здійснюється структурним підрозділом Університету, що реалізовує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку Здобувача, в спосіб, визначений нормативними документами Університету.

3.3. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви проводиться публічна презентація Здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення.

Завідувач кафедри або декан факультету на підставі отриманої заяви видає розпорядження про проведення кафедрального (міжкафедрального) наукового семінару з метою публічної презентації наукових результатів дисертації Здобувача та її обговорення. У розпорядженні зазначають: дату та місце проведення семінару, запрошених на нього окрім членів кафедри осіб (у разі проведення кафедрального семінару) або науково-педагогічних працівників факультету, що залучаються до участі в семінарі (у разі проведення міжкафедрального семінару), головуємого на семінарі та рецензентів.

3.4. Головуючим на семінарі призначається доктор наук. Ним не може бути науковий керівник дисертанта.

3.5. Для оцінки дисертації Здобувача та підготовки проєкту висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації призначають двох рецензентів. Ними є штатні працівники Університету, які мають науковий ступінь і є компетентними ученими за тематикою дослідження Здобувача. Особа не може бути призначена рецензентом, якщо вона:

- є науковим керівником Здобувача;
- є співавтором наукових публікацій Здобувача;
- має реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо Здобувача (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника;
- отримала диплом доктора філософії (кандидата наук) менше ніж за три роки до дати призначення наукового семінару.

3.6. Особа, призначена головуєчим на семінарі, передає в розпорядження рецензентів для написання проєкту висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації: дисертацію, копії наукових публікацій Здобувача, матеріали перевірки дисертації на наявність у ній фактів академічного плагіату.

3.7. Рецензент, виявивши в дисертації факти академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації результатів дослідження, повинен повідомити про це особу, призначену головуєчим на семінарі. У разі підтвердження таких фактів науковий семінар не проводиться. Рішення про обґрунтованість висунутих

звинувачень щодо наявності в дисертації академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації результатів дослідження приймає особа, призначена головуючим на семінарі. Якщо підстав для відміни наукового семінару цією особою не буде знайдено, рецензенти, не згодні з таким рішенням, мають право у висловленні своєї думки під час наукового семінару.

3.8. Наукові та науково-педагогічні працівники – члени кафедри, на якій буде організований кафедральний семінар, особи, додатково запрошені на кафедральний семінар чи особи, участь яких у міжкафедральному семінарі визначена розпорядженням декана факультету (крім рецензентів), мають право звернутися до призначеного головуючим на семінарі з проханням про ознайомлення з дисертацією Здобувача. Особа, призначена головуючим на семінарі, надає таким науково-педагогічним працівникам дисертацію Здобувача в електронному вигляді.

3.9. Рецензенти, розглянувши дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, матеріали щодо перевірки дисертації Здобувача на наявність у ній фактів академічного плагіату, готують проєкт висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

4. Підготовка проєкту висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

4.1. Рецензенти спільно готують проєкт висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Вони забезпечують об'єктивність підготовленого ними висновку.

4.2. У проєкті висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктом 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

4.3. Структура проєкту висновку повинна включати такі пункти:

1. *Актуальність теми дисертації та її зв'язок з темами науково-дослідної роботи* (вказується, в межах яких науково-дослідних робіт виконана дисертація із зазначенням назви роботи, номера держреєстрації, терміну виконання).

2. *Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів* (характеристика особистого внеску має бути конкретизована та відображати роль Здобувача в розробленні нових наукових ідей, формулюванні конкретного наукового завдання, обґрунтуванні методики його розв'язання, обробці статистичного матеріалу, в проведенні експериментальних досліджень та інтерпретації отриманих результатів).

3. *Достовірність та обґрунтованість результатів проведених досліджень* (підтверджується теоретичним розробленням (обґрунтуванням) базових положень, результатами апробації, відповідністю результатів, а також моделювання (розрахунку) експериментальних результатів, їх зв'язком з

існуючими результатами, отриманими із застосуванням класичних методів (алгоритмів); відповідність результатам інших авторів, а також результатам, одержаним іншими методами; якщо наукова обґрунтованість підлягає сумніву, то необхідно перерахувати причини, що викликають ці сумніви, або акцентувати увагу на дискусійних питаннях).

4. *Ступінь наукової новизни та практичне значення основних результатів дисертації* (акцентувати увагу на відмінностях одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, набуло подальшого розвитку)).

5. *Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації* (формується за ступенем важливості опублікованих робіт, де в першу чергу зазначають статті в наукових фахових виданнях України, статті в наукових періодичних виданнях інших держав або у виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз; також необхідно конкретизувати у вигляді короткого опису особистий внесок автора в колективно опублікованих працях; дати висновок про повноту викладення основних положень та результатів роботи).

6. *Оцінка мови та стилю дисертації* (зазначити, що дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України).

7. *Спеціальність, якій відповідає дисертація.*

8. *Практична цінність результатів дослідження із зазначенням, за наявності, інформації про використання результатів дисертаційної роботи* (зазначаються конкретні підприємства, організації, установи, де ці результати були застосовані).

9. *Рекомендація дисертації до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.*

5. Проведення наукового семінару

5.1. Задля забезпечення максимальної об'єктивності та всебічності наукової експертизи науковий семінар має проводитись відкрито та гласно із завчасним оприлюдненням інформації про дату, час і місце його проведення. У науковому семінарі можуть брати участь фахівці з інших кафедр Університету, інших установ та організацій.

5.2. До початку відкриття семінару його учасники мають бути ознайомлені з проектом висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, підготовленим рецензентами.

5.3. Для фіксації ходу наукового семінару у вигляді протоколу відповідного засідання з його учасників обирається секретар.

5.4. Науковий семінар передбачає таку послідовність дій учасників:

- головуєчий на семінарі повідомляє про правомірність його проведення. Засідання вважається правочинним, якщо на ньому присутні не менше двох третин наукових та науково-педагогічних працівників кафедри і додатково запрошених на кафедральний семінар осіб чи не менше двох третин наукових та науково-педагогічних працівників, залучених розпорядженням декана до участі в міжкафедральному науковому семінарі;

- головуючий оголошує порядок денний, тему дисертації Здобувача, наукового керівника (керівників), рецензентів, інформацію про наявність наступних документів: примірника дисертації в друкованому вигляді, копій наукових публікацій, в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідки про виконання Здобувачем освітньо-наукової програми, висновку наукового керівника (керівників), матеріалів щодо перевірки дисертації Здобувача на наявність у ній фактів академічного плагіату, підготовленого рецензентами проєкту висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;

- Здобувач у своїй доповіді (до 20 хв.) викладає основні положення дисертації;

- учасники засідання ставлять питання до Здобувача за матеріалами дисертації;

- виступає науковий керівник (керівники);

- виступають рецензенти з оцінкою дисертації Здобувача та рекомендацією (чи не рекомендацією) дисертації до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Університету;

- виступають інші науково-педагогічні працівники, присутні на науковому семінарі, які мають бажання дати оцінку підготовки Здобувача та висловитися щодо рекомендації дисертації до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді Університету;

- прикінцеве слово надається Здобувачеві;

- головуючий ставить питання про внесення змін і доповнень до підготовленого рецензентами проєкту висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;

- відбувається відкрите голосування учасників наукового семінару щодо проєкту висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (із внесеними до нього змінами та доповненнями). У голосуванні на кафедральному семінарі беруть участь наукові та науково-педагогічні працівники – члени кафедри і запрошені на семінар особи. У голосуванні на міжкафедральному семінарі беруть участь усі залучені до його проведення наукові та науково-педагогічні працівники. Здобувач участі в голосуванні не бере. Висновок вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини осіб, що брали участь в голосуванні;

- після встановлення результатів голосування головуючий оголошує засідання закритим.

5.5. Секретар готує протокол засідання, на якому відбувся кафедральний (міжкафедральний) науковий семінар. У протоколі засідання наукового семінару необхідно зазначити: посади, наукові ступені та вчені звання присутніх, а для запрошених з поза меж Університету осіб – і місце їх роботи; коли і ким була затверджена тема дисертації; інформацію про виконання Здобувачем освітньо-наукової програми; наукового керівника (керівників); перелік запитань, поставлених до Здобувача; зміст виступів керівника (керівників), рецензентів та присутніх фахівців. Обов'язково наводяться результати голосування учасників наукового семінару із зазначенням кількості присутніх та кількості осіб, які голосували «за» або «проти» рекомендації дисертації Здобувача до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді Університету чи утрималися, а також

рекомендований склад разової спеціалізованої ради. Невід'ємною складовою протоколу є висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, за який проголосували учасники засідання. Висновок підписується головуючим на засіданні наукового семінару.

5.6. Один примірник підписаного головуючим та секретарем протоколу засідання залишається в документації кафедри, яка проводила кафедральний науковий семінар або в документації факультету, на базі якого проведено міжкафедральний семінар, другий – передається до відділу аспірантури та докторантури Університету.

Два примірники підписаного головуючим висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації видаються Здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

5.7. За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Здобувач звертається до вченої ради Університету з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

5.8. У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Здобувач може повторно звернутися до структурного підрозділу Університету не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в Університеті для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

6. Внесення змін і доповнень до Положення

6.1. Зміни і доповнення до Положення вносять у тому ж порядку, що діє для його затвердження.